

A

DERKOVITS KULTURÁLIS KÖZPONT

KÖZÉPTÁVÚ FEJLESZTÉSI TERVE

2014-2020

Készítette:

Mátyás Zoltán
igazgató

Tiszaújváros, 2013. szeptember 20.

A Derkovits Kulturális Központ középtávú fejlesztési terve 2014-2020

1. Bevezetés

A kulturális ágazat középtávú fejlesztési tervének, stratégiájának megalkotása az illetékes minisztérium feladata. A stratégia megalkotásának jogi alapját Magyarország Alaptörvénye, az önkormányzati törvény és az 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről képezik. A szakmai szervezetek véleményét és a nemzetközi trendeket is figyelembe vevő, 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó országos közművelődési és a könyvtári középtávú stratégia jelenleg még csak vitaanyagként, tervezetként létezik, elfogadására később kerül sor.

Mindkét tervezet közszolgáltatásként, a helyi közösségek szolgálatát, a 21. század igényeinek megfelelő helyi stratégia elkészítését hangsúlyozza.

A Derkovits Kulturális Központ, mint Tiszaújváros közművelődési és közgyűjteményi feladatait ellátó intézménye jövőképeinek fókuszában egy korszerű, a helyi közösség igényeit szolgáló, és látens igényeire is reagáló intézmény képe áll. Mind a közművelődési mind a közgyűjteményi terület 2014-2020-as időszakra vonatkozó céljait és feladatait a saját aspektusából és szakmai eszközrendszerével határozta meg e közös jövőkép jegyében.

2. Helyzetelemzés

Tiszaújváros az elmúlt évtizedek alatt szellemiségében, hagyományteremtő szándékainak birtokában önálló kultúrájú város lett, melyet a lakosság szellemi színvonalának magas mércéje eredményezett. A település lépést tartva a változásokkal megőrizte intelligens, kulturált kisvárosi jellegét. Megőrizte belső tartását, igényességét az őt körülvevő világgal és saját magával szemben is. Fejlődési irányának tudatos formálása nemcsak a város, hanem a környező települések sorsát is érinti. Az épített környezet, a város belső képe, terei mind a gondoskodásról és odafigyelésről árulkodnak. A panel jelleg ellenére köztéri szobrai, rendezett városképe, tisztasága az

ideérkező vendégek dicséretét váltja ki. A folyamatosan épülő kertvárosi rész esztétikus lakóházaival, természetbarát környezetével tovább emeli Tiszaújváros rangját. A városban található Élmény-és Gyógyfürdő, valamint a Sportcentrum nemzetközi szolgáltatási színvonalat nyújtó létesítmények. A Tisza közelsége, a sokszínű kulturális rendezvények, fesztiválok, a sportrendezvények, a rendkívül jó színvonalon működő oktatás, a szociális és egészségügyi ellátás mind biztosítéka a város egyenletes fejlődésének.

A Derkovits Kulturális Központ alaptevékenységét az Alapító Okirat határozza meg. Az intézmény az adott keretek között gondoskodik a település, az önkormányzati fenntartású intézmények, munkahelyek művelődési, kulturális életének szervezéséről, az információkhoz és dokumentumokhoz történő szabad és korlátlan hozzáférésről.

Gyűjti, feltárja és bemutatja a város múltjának tárgyi, szellemi emlékanyagát, dokumentálja a térség történetét.

3. A közművelődési terület középtávú fejlesztési terve 2014-2020

3.1 A Kulturális Központ stratégiai céljai

A Kulturális Központ jövőképe

1. cél

2. cél

3. cél *(vagy amennyi van (max. 5.), és célon belül a fejl. elképzelések)*

4. A közgyűjteményi (könyvtári, múzeumi) terület középtávú fejlesztési terve 2014-2020

4.1 A Hamvas Béla Városi Könyvtár stratégiai fejlesztési céljai

A Hamvas Béla Városi Könyvtár jövőképe

Az információs társadalomban a korszerű Hamvas Béla Városi Könyvtár Tiszaújváros és térsége meghatározó közgyűjteményi alapintézménye, közösségi színtere. Könyvtárunk alkalmas a nyilvánosságra hozott információknak, a felhalmozott tudásnak a különböző korú és érdeklődési körű használók számára történő közvetítésére, felkészült könyvtárosain keresztül. Az állampolgárok számára nélkülözhetetlen digitális írástudás, információs műveltség megszerzésének és

folyamatos fejlesztésének színtere. Elérhető földrajzi és időbeli korlátok nélkül, ezzel is biztosítva az esélyegyenlőséget. A hátrányos helyzetű rétegeket segíti a felzárkózásban, munkaerőpiaci helyzetük javításában. Könyvtárunk tudás-, információ- és kultúraközvetítő tevékenységével hozzájárul az életminőség javításához.

Jövőképünk megvalósítása érdekében az alábbi célokat tűztük ki:

1. cél:

Könyvtárunk gyűjteményének folyamatos, szakszerű fejlesztésével, gondozásával alapozza meg a minőségi közszolgáltató könyvtári ellátást. Könyvtárunk a jövőben egyre inkább komplex, hagyományos és digitális tartalmakat egyaránt gyűjtő, feldolgozó és szolgáltató intézménnyé válik.

- Törekszünk a gyűjteményfejlesztés forrásainak minél jobb kihasználására, költséghatékony gyarapítási stratégia kialakítására, a pályázati lehetőségek igénybevételére.
- Továbbra is részt veszünk a Márai-programban.
- Gyűjteményfejlesztésnél figyelembe vesszük a fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetűek speciális igényeit is.
- A gyűjteményfejlesztés fizikai formáit ki kell egészíteni a virtuális eszközök adta lehetőségekkel, a közeljövőben nagy valószínűséggel a magyar és külföldi kulturális javak jelentős része digitalizálódik, ezért az ilyen dokumentumok esetében az elektronikus könyvtárak szolgáltatásaira építünk.
- Megteremtjük, amennyiben a jogi szabályozás elkészül, az e-könyvek és könyvolvasók beszerzésének és kölcsönzésének lehetőségét.
- Bővítjük elektronikus folyóirat-archívumunkat, mivel helytakarékos, jól helyettesíti a nyomtatott folyóirat évfolyamokat.
- Könyvtárunk kialakítja az értéknövelt digitalizált gyűjteményét, ezzel kiszélesíti szolgáltatásai hozzáférhetőségét.
- Az országos központi nyilvántartásokat (ODR, MOKKA, NPA, MEK, MATARKA) stb. hatékonyan alkalmazzuk a mindennapi munkában, közvetítjük a felhasználókhöz. A MATARKA munkájában való részvétellel

közvetlen az oktatást és kutatást szolgáló tartalomszolgáltató tevékenységet végzünk.

- Gyűjteményünket az ALEPH integrált könyvtári rendszerben tárjuk fel. A rendszer fenntartási, követési díja évről évre nő, ezért célszerű keresni egy olyan magyar integrált rendszert, amely gazdaságosabban üzemeltethető. A másik alternatíva, hogy csatlakozzunk a megyei integrált rendszerhez, amely szintén költségekkel jár.

2. cél:

Könyvtári hálózatunkat fejlesztjük, a jövőben részt kívánunk venni a megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR) működtetésében. Könyvtárunk a használóközpontúság szellemében fejleszteni kívánja távhasználati szolgáltatásait, hogy földrajzi helytől, könyvtári épülettől és a nyitvatartási időtől függetlenül biztosíthasson hozzáférést az információkhoz és adatokhoz, valamint a könyvtári szolgáltatások jelentős részéhez.

- A könyvtári közszolgáltatást a Hamvas Béla Városi Könyvtárból, a Tiszaszederkényi Fiókkönyvtárból és a Tiszaparti Fiókkönyvtárból álló könyvtári hálózatunkon keresztül biztosítjuk. Csatlakozni szeretnénk a volt mozgókönyvtári szolgáltatás utódjaként létrejött megyei KSZR-hez, és ennek keretében végzünk a jövőben meghatározott könyvtári szolgáltatást a szerződött környékbeli településeken.
- A könyvtárhasználók mindenkori igényeinek megfelelő minőségi szolgáltatásokat biztosítunk, melyek egy része a könyvtári épülettől és a nyitvatartási időtől függetlenül, on-line is működtethető.
- Fontosnak tartjuk a felhasználók elvárásainak rendszeres megismerését, a szolgáltatások értékelését.
- Feladatunk a web-alapú szolgáltatások kiterjesztése, on-line elektronikus szolgáltatások működtetése a honlapon keresztül, távhasználati formák fejlesztése folyamatosan, a változó igényeknek és a megjelenő új technológiáknak megfelelően.

- Továbbra is két eMagyarország pontot működtetünk intézményünkben, tagja vagyunk a NAVA-pontok hálózatának.

3. cél:

A használói közösségek minőségi ellátása érdekében fokozni kell könyvtárunk társadalmi szerepvállalását a nem formális képzések révén az információs műveltség elsajátíttatásában. Könyvtárunk az oktatás, a képzés, a kutatás és az innováció nélkülözhetetlen háttérintézménye, az élethosszig tartó tanulás közösségi színtere lesz.

- Egyéni és csoportos internet- és felhasználóképzések indítása alapfeladataink közé tartozik. Könyvtárunk a digitális műveltség megszerzésében stratégiai partnerséget alakít ki városunk intézményeivel, civil szervezeteivel. A meglévő kapcsolatainkat megerősítjük.
- A felhasználóképzés differenciált lesz (korosztályok, hátrányos helyzet, korábbi ismeretek, piaci igények); tartalmában egyrészt a saját könyvtári szolgáltatásaink használatát oktatja (OPAC, honlap, on-line szolgáltatások), másrészt az e-közigazgatás különböző szolgáltatásainak igénybevételére és általános internethasználatra képez.
- A könyvtár új módszerekkel és programokkal járul hozzá az olvasáskultúra fejlesztéséhez, amelynek megvalósítása érdekében együttműködünk legfontosabb partnereinkkel: a családokkal, a kulturális, oktatási, egészségügyi és szociális intézményekkel és civil szervezetekkel. Részt vállalunk az olvasási készség és a szövegértés fejlesztésében. Csatlakozunk a tervezett Nyitott könyv(tár) országos könyvtár-népszerűsítő programhoz. Biblioterápiás csoportokat indítunk.
- Könyvtárunk kompetenciafejlesztő, speciális tréningeket szervez diákok és felnőttek számára.
- Távoktatási és e-tananyagok, e-felnőttképzési anyagok készítését és hasznosítását; az intézményi akkreditáció lefolytatása után akkreditált képzés fogadását tervezzük könyvtárunkban, együttműködésben a képző központtal.

- Könyvtárunk közösségi szolgáltatásaival és a felnőttképzés támogatásával elősegíti az életminőség javítását, a foglalkoztatottság és az egyének versenyképességének növelését.

4. cél:

Erőforrásaink fejlesztése (pályázatok, infrastruktúra, humán erőforrás).

- Könyvtárunk kihasználja a hazai és az EU-s pályázati lehetőségeket céljai eléréséhez. Szükséges arról is gondoskodni, hogy az EU-s pályázatokon előírt kötelező fenntartási időszak alatt a feladatok forrása rendelkezésre álljon a költségvetésben.
- Könyvtárunk élményt és inspirációt kíván adni a tanuláshoz, a munkához és a szabadidő hasznos eltöltéséhez. A nyomtatott és elektronikus állományhoz való hozzáférés mellett elsősorban egyéni olvasóhelyekre és korszerű infrastruktúrával rendelkező, akár csoportmunkára is alkalmas helyszínekre lesz szükség az épületben.
- A könyvtár belső tereinek átrendezésével, a gyűjtemény korszerű, átlátható csoportosításával olyan könyvtári tereket alakítunk ki, családbarát könyvtári környezetet teremtünk meg, amely alkalmas a közös munkára, tanulásra, kutatásra, interaktív közösségi programokra. Az átalakításokhoz szükséges források nagy részét szeretnénk pályázatok útján biztosítani.
- Az informatikai infrastruktúra folyamatos fejlesztése, minőségének megőrzése elengedhetetlen céljaink megvalósításában, de a mindennapi munkavégzésben is. A korszerű könyvtárhoz hozzátartozó új technikai eszközök (pl. e-book olvasók, táblagépek és szoftverek stb.) beszerzése, és ezzel a használók lehetőségeinek bővítése megkerülhetetlen feladat. Már ma is gyakoriak az állományvédelmet és a látogatottsági statisztikát is szolgáló beléptető rendszerek. Szeretnénk könyvtárunkban is ilyet kiépíteni, továbbá az elektronikus olvasójegyet bevezetni. Erre valószínűleg csak pályázat útján lesz módunk.
- A könyvtári közszolgáltatás magas minőségének folyamatos biztosítása érdekében elengedhetetlen a könyvtárosaink szaktudásában rejlő erőforrás

fejlesztése. Szaktudásuk az információhoz való „hozzáadott érték” fontos, nélkülözhetetlen eleme.

- Fontos a meglévő tudás folyamatos fejlesztése iskolarendszerű és azon kívüli szervezett képzéssel, továbbképzéssel. Képzési terveket dolgozunk ki, az egyéni igényeket és az intézményi célokat összehangoljuk és a pénzügyi forrásokat figyelembe vesszük a tervezéskor. Az EU-s és hazai pályázatok adta lehetőségeket kihasználjuk.
- Könyvtári szakmai gyakorlatukat töltők, az önkéntes munkavállalók és a kötelező közösségi munkát a könyvtárban teljesíteni kívánó diákok fogadása, a helyi középiskolával, képző intézményekkel szerződés megkötése szerepel terveinkben.
- Feladatunk a minőségbiztosítás fejlesztése az intézményben. Törekszünk a kiválóságra, gondoskodunk a könyvtári szolgáltatások megbízható, magas minőségéről.

4.2 A Helytörténeti Gyűjtemény stratégiai fejlesztési céljai

A Helytörténeti Gyűjtemény jövőképe

A Helytörténeti Gyűjtemény a város múltja, történelme, kulturális javai iránt érdeklődők megkerülhetetlen közérdekű muzeális gyűjteménye. Tiszaújváros kulturális örökségének, múltjának értékes tárgyi, szellemi emlékanyagának kutatásával, gyűjtésével, dokumentálásával, megőrzésével, publikálásával, bemutatásával elősegítjük a közösség számára a település történelmének megismerését és megértését, segítjük az identitás megőrzését és formálását, hozzájárulunk a helyi kulturális értékek védelméhez.

1. cél:

A Helytörténeti Gyűjtemény és a „Villa Scederkyn” Tájház gyűjteményének fejlesztése. A digitalizálás kiterjesztése, értéknövelt szolgáltatások biztosítása.

- A Helytörténeti Gyűjtemény elhelyezése a könyvtár 3. emeleti raktárában nem szerencsés, mivel nehezen megközelíthető, a könyvtár emeleti szárnya nem akadálymentes. Így nem biztosítható az egyenlő esélyű hozzáférés a kulturális

javakhoz, továbbá az alapterület sem elegendő a gyűjteményi anyag szakszerű elhelyezésére. A jelenleg rendelkezésre álló külső raktárak megteltek, további gyarapodások elhelyezésére már nem alkalmasak.

- A városi könyvtár földszintjén található állandó várostörténeti kiállítás előtti Széchenyi utcai terület esetleges beépítése lehetőséget adna egy akadálymentes földszinti iroda és foglalkoztató terem kialakítására a Helytörténeti Gyűjtemény számára.
- Tervezzük a Helytörténeti Gyűjtemény gazdag néprajzi, tárgyi, dokumentum- és fotógyűjteményének nyilvántartására új, a magyarországi múzeumok által használt, akkreditált integrált múzeumi szoftver beszerzését, amely jelentős segítséget jelentene a muzeológus és a kutatók munkájában. Egyrészt az információkhoz való szabad és gyors hozzáférést biztosítaná, másrészt kiváltaná a papír alapú nyilvántartást.
- Elkészítjük a gyűjtemény digitalizálási tervét, a digitalizált fotótárunk mellett kialakítjuk digitális hangarchívumunkat is. Tervezzük dokumentumtárunk digitalizálását is. Digitális gyűjteményeinkhez értéknövelten, adatokkal ellátva biztosítjuk a helyszíni és on-line hozzáférést a kutatások számára.
- Fokozott figyelmet fordítunk a gyűjteményi anyag állagmegóvására. Elvégeztetjük a szükséges restaurálási munkákat, biztonságos raktározási környezetet biztosítunk.

2. cél:

A kulturális javakhoz való hozzáférés biztosítása érdekében gyűjteményi anyagunk szakszerű és élményszerű bemutatása állandó és időszakos kiállításokon, amelyek egyben Tiszaújváros turisztikai színpontjai.

- Gyűjteményünk kihasználja a hazai és az EU-s pályázati lehetőségeket céljai eléréséhez. Szükséges arról is gondoskodni, hogy az EU-s pályázatokon előírt kötelező fenntartási időszak alatt a feladatok forrása rendelkezésre álljon a költségvetésben.
- Fontos a meglévő tudás folyamatos fejlesztése iskolarendszerű és azon kívüli szervezett képzéssel, továbbképzéssel. Képzési terveket dolgozunk ki, az

egyéni igényeket és az intézményi célokat összehangoljuk és a pénzügyi forrásokat figyelembe vesszük a tervezéskor. Az EU-s és hazai pályázatok adta lehetőségeket kihasználjuk.

- Könyvtári szakmai gyakorlatukat töltők, az önkéntes munkavállalók és a kötelező közösségi munkát a könyvtárban teljesíteni kívánó diákok fogadása, a helyi középiskolával, képző intézményekkel szerződés megkötése szerepel terveinkben.
- Feladatunk a minőségbiztosítás fejlesztése az intézményben. Törekszünk a kiválóságra, gondoskodunk a könyvtári szolgáltatások megbízható, magas minőségéről.

3. cél:

Aktív közösségi térként szabadidős tevékenységeinkkel, múzeumpedagógiai, családi és múzeumandragógiai programjainkkal a minőségi kultúra, a hagyományok ápolása, az értékek megőrzése, a lokálpatriótizmus erősítése.

- Együttműködve a nevelési-oktatási intézményekkel elvégezzük kulturális javaink múzeumpedagógiai célú feldolgozását. Programjainkon törekszünk a kreativitásra, mind a hagyományos mind az újszerű módszerek, eszközök alkalmazására.
- Folyamatosan megújuló múzeumpedagógiai programkínálatot biztosítva erősítjük és segítjük az iskolai és az iskolán kívüli nevelés céljainak elérését az élethosszig tartó tanulás folyamatában. a célunk.
- Feladataink teljesítésében együttműködünk társintézményeinkkel, biztosítva ezzel a múzeumi, levéltári hálózat szolgáltatásainak közvetítését. Együttműködünk a kulturális örökség más értékeit gondozó intézményekkel, így különösen a Hamvas Béla Városi Könyvtárral, melynek épületében elhelyezést kaptunk, és programjainkat összehangoljuk.
- Célunk, hogy küldetésünket magas szakmai színvonalon, eredményesen, a közösség elégedettségére teljesítsük.

5. Megvalósítás – záró gondolatok

A stratégiánkban kijelölt célok és feladatok megvalósításához elengedhetetlenül szükséges az intézményben dolgozók szakmai tudásának folyamatos fejlesztése. Így biztosítható, hogy szakmai felkészültségükkel, minőségi munkavégzésükkel hozzájáruljanak a célok eléréséhez. Reméljük, hogy stratégiánk megfelelő jogi, gazdasági környezetben, a fenntartó önkormányzat egyetértésével és támogatásával valósul majd meg, hiszen csak így érheti el az intézmény fő célját: a helyi közösség elégedettségét, életminőségének javítását.